

Janusz Ostoja-Zagórski

Jankowo, pow. Inowrocław

Informator Archeologiczny : badania 5, 83-84

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury
wschodnio-pomorskiej.**

Stanowisko zlokalizowano na polu Ob.¹ Aleksandra Wetniewskiego w Jaksiech - Operówku na stoku wzniesienia łagodnie opadającego w kierunku byłej niecki jeziornej. W miejscu, gdzie podczas jesiennej orki odsłonięto kamienne płyty, założono wykop.

Odkopano grób skrzynkowy, zawierający trzy popielnice i kilka przystawek. W jednej z popielnic znaleziono stopione grudki brązu. Na podstawie uzyskanego materiału można określić chronologię grobu na okres halstacki.²

JANKOWICE, pow.³ Chrzanów

patrz epoka brązu

JANKOWO, pow.⁴ Inowrocław

Zakład Archeologii Wielkopolski
Instytutu Historii Kultury Material-
nej PAN w Poznaniu

Badania prowadził mgr Janusz Osteja-Zagórski.
Finansował IHM PAN. Trzeci sezon badań. Gro-
dzisko kultury łużyckiej z okresu halstackiego.
Nikłe ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego
z IX-XII wieku.

Kontynuowano prace badawcze we wschodniej partii wyspy. Rozko-
pano ogółem 70 m². Głównym celem podjętych prac było uchwycenie i roz-
poznanie bramy grodu łużyckiego. Odkryte dalsze fragmenty ujawnionej
w ub.roku drogi dojazdowej oraz bramy grodu. Uzyskano również dodate-
kowe dane dotyczące konstrukcji wału obronnego. Stwierdzono, że brama
grodu umieszczona została w jego wschodniej części. Ściany bramy grodu
starszego jak i młodszego tworzą dwa rzędy słupów po 26 z każdej stro-
ny, a między nimi znajdują się fragmenty mocne znieszonej podłogi
bramy wykonane z łupanych bierwien. Długość obu bram wynosiła około
8,5 m, szerokość natomiast 2,85 m /w świetle wjazdu/ do 3 m od strony
wnętrza grodu. Obie bramy grodu w partii przedwałowej rozchylają się
trapezowato do szerokości około 3,60 m. Stwierdzono, że brama nie była
w swojej dolnej partii konstrukcyjnie powiązana z wałem obronnym. Ob-
serwacje, a zwłaszcza analiza profili przekrojów: poprzecznego /po osi
N-S/ i podłużnego /O-W/ przez bramę pozwala na odtworzenie kolejnych
faz jej użytkowania. Zarówno brama grodu starszego jak i młodszego no-
si ślady dwukrotnej naprawy, głównie elementów podłogowych. Najstarsza
brama natomiast wniesiona została na warstwie izolacyjnej wykonanej
z pni i konarów drzew, tworzących rodzaj faszyny. Na podobnej warstwie

izolacyjnej spoczywały również bierwiona i legary, tworzące najstarszą drogę dojazdową do grodu. Kolejne fazy bramy jak i drogi wzniesione zostały na ruinach starszych konstrukcji. Stwierdzono także, iż wzniesione w konstrukcji skrzyniowej wały obronne wzmocnione były dodatkowo w partiach dolnych przez konstrukcję terasową. Do wału, którego szerokość dochodziła w tym miejscu do 4 m przylegał falochron - ozębokół wykonany ze słupów dębowych zastrzony w górnej części, nachylony w kierunku do ściany wału.

Materiał zabytkowy reprezentowany jest głównie przez nieliczne ułamki naczyń oraz kilka fragmentów grociaków rogowych do strzał. W górnych, znacznie zniszczonych warstwach osiedla ujawniono nieliczne ułamki ceramiki wczesnośredniowiecznej /XI-XII w./ i silnie skorodowany gwóźdź żelazny.

JELEŃ GÓRA

Konserwator Zabytków Archeologicznych we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Tadeusz Kaletyn. Finansowało PMRN w Jeleniej Górze. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej - okres halstański C.

Cmentarzysko położone jest na terenie Huty Szkła Technicznego.

W czasie prac ratowniczych przebadano powierzchnię 2,5 ara. Wyeksplorowano 11 grobów. Zalegały one na głębokości 0,65 m - 0,95 m. W wielu przypadkach wydzielono zarysy wkopu grobowego. Jamy grobowe miały kształt nieregularnie owalny, wydłużony po osi wschód-zachód.

Wyposażenie grobów obejmowało wyroby ceramiczne w ilości od 1 do 16 naczyń oraz ozdoby /szpile/ i narzędzia /noże żelazne/. Wśród wyrobów ceramicznych przeważnie zdobionych, wyróżniono wazy, misy, kubki, czerpaki, krążki gliniane. Na uwagę zasługują naczynia cienkościenne, barwy kremowej, zdobione ornamentem malowanym.

Ekspertym antropologiczną szczątków ludzkich zachowanych w grobach ciałopalnych wykazała, że większość grobów zawierała prochy kobiet. W trzech wypadkach wydzielono szczątki kostne należące do młodych osobników, w tym groby Nr 8 i 9 należały do bardzo małych, może półroczych dzieci. Grób Nr 1 był podwójny, zawierał kości dorosłego mężczyzny i małego dziecka. Ozdoby i narzędzia odkryto wyłącznie w grobach kobiecych. W grobie /Nr 3/ dorosłej kobiety znaleziono grzechołkę glinianą w kształcie jaja z czterema różkami na powierzchni. W trzech popielnicach oprócz kości ludzkich stwierdzono obecność kości zwierzęcych.